

Luleå ska växa utan att välfärden hamnar efter

LIBERALERNA I LULEÅS
FÖRSLAG TILL PLAN OCH
BUDGET 2027-2029

Innehåll	
LIBERALERNA I LULEÅs förslag till plan och budget 2027-2029	1
Våra tydligaste prioriteringar	4
Tio tydliga liberala besked.....	5
Så skiljer vi oss.....	6
Inledning	7
Vår liberala utgångspunkt	7
Tillväxt som stärker välfärden	7
Barn och unga först.....	8
Rätt till mer tid i förskolan med rättvis finansiering	10
Långsiktiga villkor för Vitåskolan	10
Landsbygdstillägg för skolor och förskolor.....	11
Socialt arbete som kommer in tidigare	11
En äldreomsorg med trygghet och värdighet	12
Bort med delade turer och fram med hållbara scheman	13
Språk och kompetens i omsorgen.....	14
Ett demenslyft för värdig vård	15
Frihet för personer med funktionsnedsättning	15
Ett syn och hörsellyft.....	16
Fler jobb, fler företag och bättre service	17
Näringslivsutskott för tillväxt och jobb	18
Klimatpolitik som fungerar i vardagen.....	19
Hela kommunen ska växa.....	19
Landsbygdslyftet	21
Arbetsmarknad, gymnasium och vuxenutbildning	22
Luleå som studentstad på riktigt.....	23
Kommunen som arbetsgivare.....	24
Fokus på kärnuppdraget och hållbar ekonomi.....	25
Kultur, bibliotek, fritid och mötesplatser.....	26
Bibliotekslyftet.....	26
Framtidsfond för nästa generation badhus	27
Utveckla dagens badhus	28
Norra hamnen som Luleås vardagsrum.....	29
Miljö, bygglov, bostäder och samhällsplanering.....	30
Regional samverkan ska gynna Luleå.....	30
Skattepolitik	31
Ekonomiska prioriteringar	31
Uppdrag till nämnder och styrelser	32

Kommunstyrelsen	32
Arbetsmarknads och gymnasienämnden	32
Barn och utbildningsnämnden	32
Socialnämnden och kommande äldrenämnd	32
Kultur och fritidsnämnden	33
Miljö och byggnadsnämnden.....	33

Liberalernas budget på två minuter

Luleå ska växa, men tillväxten måste märkas i människors vardag. Därför prioriterar Liberalerna skolan, omsorgen, fler bostäder, bättre företagsklimat och hela kommunen.

Vår linje i en mening:

Tillväxten ska finansiera välfärden, inte tränga undan den.

Våra tydligaste prioriteringar

Politisk prioritering	Så märks det för Luleåborna
Skolan först	Mindre klasser, NPF satsning, starkare elevhälsa, akutskola, fler fritidspedagoger och tydligare arbete mot mobbning.
Mer tid i förskolan	30 timmar i förskolan för barn till föräldralediga, med rättvis finansiering och bättre planering för verksamheten.
Äldreomsorgen ska få eget fokus	Egen äldrenämnd, demenslyft, bort med delade turer, bättre scheman och mer uppföljning av kvaliteten.
Frihet för personer med funktionsnedsättning	Inga nya stora gruppboenden, inga institutioner i ny form och mer självbestämmande i vardagen.
Fler jobb och bättre service	Permanent inflyttarservice, kortare handläggningstider och bättre bemötande för invånare, föreningar och företag.
Hela kommunen ska växa	Tripplad byapeng, fler småhustomter, starkare service i byarna och enklare stöd till föreningslokaler.
Ordning på ekonomin	Pengarna ska gå till kärnuppdraget före symbolprojekt, onödig administration och dåligt förankrade investeringar.

Tio tydliga liberala besked

Besked	Vad vi vill göra
1. Skolan är viktigast	Ge stöd tidigare, stärka NPF arbetet, elevhälsan, stoppa mobbningen och skapa arbetsro.
2. Förskolan ska ge mer tid	Införa 30 timmar för barn till föräldralediga och finansiera det på ett sätt som fungerar för förskolorna.
3. Äldrefrågorna ska inte drunkna	Dela socialnämnden och skapa en äldrenämnd med eget ansvar för kvalitet, bemanning och uppföljning.
4. Delade turer ska bort	Börja avskaffa delade turer och bygga scheman som ger återhämtning och stabil bemanning.
5. Demensvården ska lyftas	Ta fram en särskild plan för demensvården på särskilda boenden.
6. Gruppboenden ska vara små	Säga nej till nya gruppboenden med fler än fem boende och nej till institutioner i ny form.
7. Företag ska få snabbare besked	Införa servicegarantier, stärka företagslotsen och ge miljö och bygg fler handläggare.
8. Studenter ska bli Luleåbor	Koppla ihop bostäder, praktik, examensjobb och inflyttarservice.
9. Byarna ska få större kraft och Råneå ska ha ett badhus	Trippla byapengen, förenkla stöd till bygdegårdar och föreningslokaler, införa en Råneågaranti så att Råneå har badhus även i framtiden. Nyinvestera i en bubbelpool, fik, lampor m.m.
10. Kommunen ska fokusera	Genomlys uppdrag, minska administration och låta medarbetare föreslå förenklingar.

Så skiljer vi oss

Fråga	Liberalernas linje
Tillväxt	Fler invånare, fler företag och fler studenter som stannar. Tillväxten ska stärka välfärden.
Skola	Skolan först. Mindre klasser, NPF stöd, elevhälsa, antimobbning och akutskola.
Omsorg	Egen äldrenämnd, demenslyft, bort med delade turer och mer fokus på kvalitet och kontinuitet.
Ekonomi	Kärnuppdraget först. Kommunen ska inte göra allt, men det kommunen ansvarar för ska fungera.

Inledning

Luleå står inför den största samhällsförändringen på generationer. Nya investeringar skapar jobb, framtidstro och möjligheter. Men tillväxt sker inte av sig själv. Den kräver bostäder, skolor, förskolor, fungerande omsorg, ett starkt företagsklimat och en kommun som människor vill flytta till och stanna kvar i Luleå.

Luleå har i dag låg arbetslöshet. Därför måste framtidens tillväxt byggas genom inflyttning, kompetensförsörjning, fler studenter som stannar efter examen och fler företag som väljer att etablera sig här.

För Liberalerna är tillväxt inte ett mål i sig. Tillväxt är det som gör det möjligt att stärka skolan, äldreomsorgen, biblioteken och hela kommunens utveckling.

Vårt mål är att göra Luleå till kommunen som flest vill flytta till och så få vill flytta ifrån.

Under mandatperioden har Liberalerna varit ett aktivt oppositionsparti i kommunfullmäktige. Genom motioner, interpellationer och budgetförslag har vi drivit förändringar inom skola, omsorg, landsbygd, näringsliv och socialt arbete. Många av våra förslag har senare blivit verklighet.

Nu tar vi nästa steg.

Luleå kan inte välja mellan tillväxt och välfärd. Vi behöver båda. Tillväxt utan fungerande skola, omsorg, bostäder och service blir inte hållbar. Välfärd utan fler invånare, fler företag och fler som arbetar blir svår att finansiera. Därför är Liberalernas budget byggd på en enkel tanke: Luleå ska växa på ett sätt som stärker människors frihet och gör vardagen bättre.

Vår liberala utgångspunkt

Liberal politik börjar i människans frihet. Varje människa ska ha möjlighet att forma sitt liv, ta ansvar och förverkliga sina drömmar. Men frihet uppstår inte av sig själv. Den kräver kunskap, trygghet, eget ansvar och ett samhälle som fungerar när människor behöver det.

För Liberalerna handlar kommunpolitik därför inte om att kommunen ska göra allt. Det som människor, familjer, företag och civilsamhälle bättre klarar själva ska politiken inte lägga sig i i onödan. Men där kommunen behövs ska den vara stark, tydlig och närvarande. Skolan ska ge kunskap. Omsorgen ska gå att lita på. Företag ska mötas av service. Den som behöver stöd ska få det i tid.

Vi tror på ett Luleå där människor bildar sig, betar sig och bryr sig. Ett Luleå där fler får verktygen att bygga sin framtid, där gemenskapen stärks av ansvar och där hela kommunen får växa. Den liberala uppgiften är att undanröja hinder för människors frihet och skapa bättre möjligheter i vardagen.

Tillväxt som stärker välfärden

Luleå behöver bli fler. Det handlar inte om tillväxt för tillväxtens skull. Det handlar om att klara skolan, omsorgen, företagens kompetensbehov och kommunens ekonomi.

Kommunens planering utgår i dag från 450 nya invånare 2027, 500 nya invånare 2028 och 550 nya invånare 2029. Liberalerna vill höja ambitionen.

Vårt mål är 850 nya invånare 2027, 1 050 nya invånare 2028 och 1 250 nya invånare 2029.

Det är en högre ambition, men den är nödvändig. Luleå har låg arbetslöshet. Det betyder att framtidens tillväxt inte kan bygga på att många redan boende Luleåbor går från arbetslöshet till arbete. Den måste i större utsträckning bygga på att fler människor väljer att flytta hit, studera här, arbeta här, starta företag här och stanna kvar.

När fler människor flyttar till Luleå stärks kommunens ekonomi. Fler invånare innebär fler skattebetalare, fler kunder till lokala företag, bättre underlag för service och större möjligheter att finansiera välfärden. Tillväxten ska därför inte tränga undan skolan och omsorgen. Den ska göra det möjligt att stärka dem.

För att nå målet krävs mer än marknadsföring. Luleå behöver arbeta mer praktiskt och samlat med inflyttning, bostäder, företag, studenter och service.

Liberalerna vill därför

- ersätta tillfälliga projekt med en permanent inflyttarservice
- hjälpa medföljande partner att hitta arbete och sammanhang
- få fler studenter att folkbokföra sig och stanna efter examen
- ta fram fler småhustomter, radhus och bostäder för unga vuxna
- korta handläggningstider för bygglov, tillstånd och företagsetableringar
- stärka företagsklimatet så att fler jobb skapas
- marknadsföra Luleå som en trygg kommun med närhet till arbete, natur, universitet och bra livskvalitet
- göra hela kommunen till en del av tillväxten, inte bara centrum

Luleå är fortfarande en av Sveriges tryggaste kommuner. Det är en konkurrensfördel som kommunen använder alldeles för lite när nya invånare, studenter och företag ska lockas hit.

För att lyckas måste hela kommunen vara med. Därför vill Liberalerna genomföra en samlad inventering av hur Norrbyarna, Mellanbyarna och Sörbyarna kan växa med fler invånare, fler bostäder och bättre service. Tillväxt ska inte bara vara fler lägenheter i centrum. Det ska också vara fler möjligheter i byarna, i stadsdelarna och i hela Luleå.

Barn och unga först

För Liberalerna börjar framtiden med barnen. Vi vill stärka skolan, ge stöd tidigare och säkerställa att fler elever får rätt hjälp innan problemen växer.

Skolan är kommunens viktigaste framtidsinvestering. Det gäller både varje barns frihet och Luleås framtida kompetensförsörjning. Fler elever måste lämna grundskolan med kunskaper, trygghet och framtidstro.

För Liberalerna är skolan den viktigaste frihetsreformen. Kunskap ger barn och unga makt över sina egna liv. En elev som lär sig läsa, räkna, resonera och förstå världen får fler vägar öppna framför sig. En elev som inte får rätt stöd i tid riskerar att bära skolans misslyckande långt in i vuxenlivet.

Därför tar vi elevernas framtid på allvar. Skolan kan inte reduceras till en budgetpost eller en lokalfråga. Klassrummet är platsen där Luleås framtid börjar. Där formas självförtroende, språk, studiero, bildning och möjligheten att gå vidare till arbete, studier och ett självständigt liv.

Liberalerna tror på höga förväntningar och rätt stöd. Alla barn ska mötas av vuxna som tror på deras förmåga. Samtidigt måste skolan ha resurser, kompetens och ordning nog för att se varje elev. Den som behöver mer stöd ska få det tidigt. Den som behöver större utmaningar ska få det. Ingen elev ska hållas tillbaka och ingen elev ska lämnas efter.

Lärarna är skolans viktigaste resurs. De ska få vara lärare, inte administratörer, ordningsvakter eller ensam problemlösare för allt som samhället inte klarar. Därför vill vi minska klasserna, stärka elevhälsan, anställa fler fritidspedagoger och koppla in fler professioner där det behövs. Skolan ska byggas runt undervisning, trygghet och kunskap.

Luleå behöver också en skolstruktur som hänger ihop med kommunens tillväxt. När fler barnfamiljer ska välja Luleå måste skolor och förskolor finnas där människor bor och vill bo. Det gäller centrum, stadsdelarna, Norrbyarna, Mellanbyarna och Sörbyarna. Tillväxt utan skola och förskola i tid blir inte långsiktig tillväxt.

Luleås framtida kompetensförsörjning börjar i klassrummet. Mindre klasser, bättre NPF stöd, starkare elevhälsa och tydligare arbete mot mobbning är därför inte enbart skolfrågor. Det är också tillväxtpolitik. Fler elever ska lämna skolan med kunskaper, trygghet och framtidstro.

Rätt till mer tid i förskolan med rättvis finansiering

Förskolan är viktig för barns språk, trygghet och gemenskap. Därför vill Liberalerna införa rätt till 30 timmar i förskolan för barn till föräldralediga. Barn ska inte få sämre tillgång till förskolans lärande och sociala sammanhang för att familjen får ett syskon.

Men en tydlig rättighet ska följas av en tydlig skyldighet. Förskolorna har redan en pressad situation och behöver kunna planera bemanning, lokaler och ekonomi. Därför ska tiden över 15 timmar sökas i god tid.

När vårdnadshavare ansöker om utökad tid ska förskolan få rimlig framförhållning och rätt ersättning för sitt faktiska uppdrag. Resurserna ska följa barnets vistelsetid, barnens behov och barngruppens sammansättning.

Liberalerna vill inte välja den enklaste budgetmodellen där alla så kallade halvabarn ersätts fullt oavsett faktisk vistelsetid. Den modellen riskerar att skapa skevheter mellan förskolor. Vi vill ha en modell som både ger barn mer tid i förskolan och ger förskolorna bättre planeringsförutsättningar.

Liberalerna vill

- genomföra en särskild NPF satsning i grundskolan
- minska klasserna och förskoleklasserna
- stärka elevhälsan med fokus på psykisk ohälsa och antimobbning
- införa rätt till 30 timmar i förskolan för barn till föräldralediga
- införa akutskola
- anställa fler fritidspedagoger
- öka lärartätheten
- koppla arbetsterapeuter till anpassad skola och resurscentrum
- stärka tidiga insatser
- ta fram en långsiktig plan för högstadielösning i Sörbyarna
- pausa investeringen i nytt eller renoverat högstadium på Bergnäset tills skolstrukturen är genomlyst

Långsiktiga villkor för Vitåskolan

När kommunen lade ned Vitåskolan valde bybor, föräldrar och engagerade människor att ta ansvar för att skolverksamheten skulle leva vidare. Det lokala engagemanget har gjort att barn fortfarande kan gå i skola nära hemmet.

Vitåskolan har idag en unik situation i Luleå kommun. Det är den skola som ligger längst från centralorten och samtidigt en skola som drivs av en annan huvudman än kommunen. Det skapar särskilda utmaningar när det gäller planering, samverkan och långsiktiga förutsättningar.

Vitåskolan har i dag åter en stabil bas av elever. Att eleverna trivs och att föräldrar aktivt väljer Vitåskolan för sina barn visar något viktigt. Skola nära hemmet spelar roll. Det gäller oavsett vad kommunen tidigare har tyckt om skolans framtid.

När en bygd själv har tagit ansvar, byggt upp verksamheten och visat att skolan behövs, ska kommunen inte stå vid sidan av. Då behöver kommunen möta engagemanget med respekt och långsiktighet.

För Liberalerna är det viktigaste inte vem som driver skolan. Det viktigaste är att barn får en bra utbildning och att familjer kan bo kvar och utveckla bygden. Om kommunen menar allvar med att alla

barn ska ha likvärdiga möjligheter till utbildning måste man också förstå de särskilda förutsättningar som finns i Vitådalen.

Att kommunen en gång valde att lägga ned skolan är inte elevernas fel. Barn som går på Vitåskolan ska inte få sämre förutsättningar därför att skolan har en annan huvudman. Kommunen måste ta ansvar för att eleverna ges rimliga och långsiktiga villkor oavsett vem som driver verksamheten.

Vitåskolan är dessutom viktig långt utanför skolans väggar. Skolan bidrar till inflyttning, framtidstro och möjligheten att leva och bo i Vitådalen. När familjer väljer var de ska bosätta sig spelar skolan ofta en avgörande roll.

Liberalerna vill

- säkerställa långsiktiga villkor för Vitåskolan
- garantera fungerande skolskjuts för elever i upptagningsområdet
- utveckla samarbetet mellan kommunen och Vitåskolan
- behandla elever likvärdigt oavsett huvudman
- värna möjligheten att gå i skola nära hemmet
- stärka Vitådalens möjligheter att växa och utvecklas
- utreda om Vitåskolan ska bli kommunal igen om föreningen önskar det

Landsbygdstillägg för skolor och förskolor

Om hela Luleå ska växa måste det finnas skolor och förskolor i hela kommunen. Mindre enheter har andra förutsättningar än stora skolor i centralorten. Ett likvärdigt uppdrag kräver därför ibland olika resurser.

Liberalerna vill införa ett särskilt landsbygdstillägg för mindre skolor och förskolor. Syftet är att skapa långsiktighet och ge bättre förutsättningar för verksamheter som har stor betydelse för sin bygd.

Skolor och förskolor är ofta avgörande för att barnfamiljer ska välja att bo kvar eller flytta till landsbygden. Därför måste kommunen se dem som en investering i framtida tillväxt.

Liberalerna vill

- införa ett landsbygdstillägg för mindre skolor och förskolor
- skapa långsiktiga spelregler för landsbygdens utbildningsverksamheter
- stärka möjligheterna för barnfamiljer att bo i hela kommunen
- väga in landsbygdens utveckling vid beslut om skolstruktur

Socialt arbete som kommer in tidigare

För Liberalerna är ett starkt socialt arbete en av välfärdens viktigaste uppgifter. Barn och unga som hamnar snett ska mötas av vuxna i tid, inte när problemen redan blivit stora.

Socialtjänsten ska ha möjlighet att arbeta förebyggande och uppsökande. Fältassistenter, socialsekreterare och familjestödande insatser ska finnas nära barn och unga där de befinner sig.

Luleå är fortfarande en trygg kommun, men tryggheten kan aldrig tas för given. Därför vill Liberalerna stärka det förebyggande arbetet tillsammans med skolan, elevhälsan, fritidsverksamheten, polisen och civilsamhället.

En socialsekreterare ska ha tid för människor. För höga ärendemängder leder till personalomsättning, sämre kvalitet och att viktiga signaler missas.

Tidiga insatser är både mänskligt och ekonomiskt rätt. Varje barn som får stöd i tid slipper ofta betydligt större problem längre fram.

Liberalerna vill

- anställa fler fältassistenter
- stärka socialsekreterarnas arbetsvillkor
- minska ärendemängden per socialsekreterare
- stärka samverkan mellan skola, socialtjänst och polis
- utveckla fler tidiga familjestödjande insatser
- prioritera uppsökande arbete bland barn och unga
- stärka arbetet mot rekrytering till kriminalitet
- säkerställa att socialtjänsten kan arbeta förebyggande och inte bara akut

En äldreomsorg med trygghet och värdighet

Vårt äldreomsorgspaket: egen äldrenämnd, bort med delade turer, demenslyft, språk och kompetens, starkare bemanning och bättre anhörigstöd.

Luleå behöver en ny riktning för äldreomsorgen.

För Liberalerna handlar äldreomsorg om trygghet, självbestämmande, hälsa och värdighet. Utmaningen handlar inte bara om antalet platser. Den handlar också om kontinuitet, ensamhet, demenssjukdomar, bristen på mellanboenden, kompetensförsörjning och att fler äldre lever längre med komplexa vård och omsorgsbehov.

Därför vill Liberalerna skapa en egen äldrenämnd. Äldrefrågorna behöver större politiskt fokus, bättre uppföljning och tydligare ansvar.

Dagens socialnämnd har ett mycket brett uppdrag. Den ska hantera äldreomsorg, individ och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd, missbruk, funktionsstöd, barn och unga, socialpsykiatri, hemtjänst, särskilda boenden och många andra svåra frågor. Det är viktiga områden, men de är också väldigt olika. När allt samlas i samma nämnd finns en risk att äldreomsorgen inte får den uppmärksamhet som krävs.

En egen äldrenämnd skulle ge äldrefrågorna mer tid och tydligare politiskt ansvar. Nämnden skulle kunna följa upp kvaliteten i äldreomsorgen mer noggrant, se hur många olika personer äldre möter i hemtjänsten, följa bemanning och arbetsmiljö, arbeta mer systematiskt med demensvård och utveckla anhörigstödet. När ansvaret blir tydligare blir det också svårare att skjuta problem mellan olika delar av organisationen.

Detta löser inte alla problem i äldreomsorgen. Men det är ett viktigt steg för att skapa bättre styrning, bättre insyn och mer genomtänkta beslut. Äldre, anhöriga och personal ska veta att äldreomsorgen har ett tydligt politiskt ansvar och ett eget fokus i Luleå kommun.

Omsorgen är en av kommunens viktigaste kärnuppgifter. Den ska fungera varje dag, dygnet runt, för äldre, personer med funktionsnedsättning och andra som behöver stöd. När behoven växer måste resurserna också följa med.

Därför förstärker vi socialnämnden med 40 miljoner kronor 2027, 45 miljoner kronor 2028 och 50 miljoner kronor 2029. Vår prioritering är att pengarna ska märkas i vardagen. De ska stärka omsorgen nära brukarna, ge bättre förutsättningar för personalen och göra det lättare för chefer att planera och bemanna verksamheten på ett hållbart sätt.

Vi vill förbättra villkoren för personalen genom att ta bort kravet på att arbeta tillbaka helg utanför huvudsemestern. Semester ska ge återhämtning på riktigt. Helgbemanningen behöver lösas genom bättre planering och tillräckliga resurser.

Vi satsar också på förstärkt vidareutbildning för personalen. Omsorgen kräver kunskap, omdöme och trygghet i mötet med människor. En bra introduktion, återkommande utbildning och möjlighet att utvecklas på arbetsplatsen stärker både kvaliteten för brukarna och arbetsmiljön för medarbetarna.

I grunden förutsätter detta mer personal. Vi vill öka antalet anställda inom verksamheterna med 100 personer under planperioden. Socialnämnden ska klara både dagens uppdrag och framtidens större behov. För oss handlar det om att prioritera det som märks: en tryggare vardag för brukarna, bättre arbetsvillkor för personalen och en omsorg som håller över tid.

Bort med delade turer och fram med hållbara scheman

Luleå kommuns vård och omsorg står inför en allvarlig kompetenskris. När många äldre behöver mer stöd och behoven blir mer komplexa har kommunen inte råd att förlora erfaren personal. Ändå är det precis det som sker.

Under lång tid har personalen i hemtjänsten och äldreomsorgen larmat om arbetsmiljö, scheman, återhämtning och bristande möjlighet att påverka sin vardag. Delade turer har funnits kvar trots att Socialdemokraterna i Luleå redan inför valet 2010 lovade att ta bort dem. Det är inte rimligt att personalen femton år senare fortfarande ska leva med scheman som splittrar arbetsdagen och gör det svårt att få ihop livet utanför arbetet.

För Liberalerna är detta en fråga om både personalpolitik och omsorgens kvalitet. En trygg äldreomsorg börjar med personal som orkar arbeta kvar, har rätt kompetens och får rimliga förutsättningar att göra ett bra jobb. Dåliga scheman leder till sjukskrivningar, övertid, hög personalomsättning och förlorad erfarenhet. Det blir dyrt för kommunen och sämre för de äldre.

Delade turer ska därför avskaffas i Luleå kommuns vård och omsorg. Kommunen ska i stället ta fram hållbara scheman som ger återhämtning, stabil bemanning och bättre kontinuitet för brukarna. Rätten till heltid får inte innebära att personalen straffas med arbetstider som inte fungerar i längden. Liberalerna vill också att socialnämnden tydligt redovisar hur statsbidrag, riktade medel och särskilda satsningar används för att förbättra arbetsmiljö, kompetensförsörjning och bemanning. Arbetsmiljöprojekt och kompetenssatsningar måste följas upp. Pengarna ska göra verklig nytta i verksamheten och inte fastna i projekt, processer eller administration.

Det behövs även en genomlysning av HR, administration och schemaprocesser inom socialförvaltningen. När för många nivåer och funktioner arbetar med samma frågor riskerar tid, pengar och energi att gå förlorade. Resurserna ska användas där de gör störst skillnad: nära brukarna och nära personalen.

Personalsäkerhet och brukarsäkerhet hör ihop. Om personalen inte har rimliga villkor, rätt kompetens, tillräckliga språkkunskaper och möjlighet att göra ett gott arbete påverkas också kvaliteten för den som behöver omsorg.

Språk och kompetens i omsorgen

Omsorgen bygger på tillit. Den äldre och anhöriga måste kunna förstå och bli förstådda. Därför behöver Luleå kommun ställa tydliga språkrav i omsorgen, men också ta ansvar för att personal får möjlighet att utveckla språk och yrkeskompetens på arbetstid.

Det handlar inte om att stänga människor ute. Det handlar om att höja kvaliteten, stärka tryggheten för brukarna och ge personalen bättre förutsättningar att klara sitt arbete.

Satsningen ska göras i nära samverkan mellan socialförvaltningen, kommande äldrenämnd och arbetsmarknads och gymnasienämnden. Vuxenutbildningen, SFI och riktade uppdragsutbildningar ska användas mer aktivt för att stärka yrkessvenska, introduktion och kompetensförsörjning.

Liberalerna vill

- dela dagens socialnämnd i två nämnder
- skapa en egen äldrenämnd med tydligt ansvar för äldreomsorgen
- ge äldrefrågorna större politiskt fokus och bättre uppföljning
- utreda den exakta ansvarsfördelningen mellan äldrenämnd och socialnämnd
- stärka insynen och det politiska ansvaret för hemtjänst, särskilda boenden, demensvård och anhörigstöd
- säkerställa att lagstiftningen om fast omsorgskontakt följs och fungerar i praktiken
- utveckla mindre arbetslag för ökad kontinuitet
- följa upp hur många olika personer äldre möter i hemtjänsten
- avskaffa delade turer i vård och omsorg
- ta fram hållbara scheman som ger återhämtning och ett fungerande arbetsliv
- stärka den fasta bemanningen och minska beroendet av övertid
- säkerställa att rätten till heltid inte leder till orimliga scheman
- redovisa hur statsbidrag och riktade medel inom socialnämnden används
- utvärdera arbetsmiljöprojekt och kompetenssatsningar så att de ger verklig effekt
- genomlysna HR, administration och schemaprocesser inom socialförvaltningen
- genomföra ett demenslyft i hela äldreomsorgen
- stärka anhörigstödet, särskilt för anhöriga till personer med demens
- utveckla dagverksamhet och sociala insatser för personer med demens
- stärka arbetet med syn och hörsel inom äldreomsorgen
- stärka den medicinska kompetensen i särskilt boende och hemtjänst
- utveckla karriärvägar för undersköterskor och annan omsorgspersonal
- införa tydliga språkrav i omsorgen
- erbjuda språkutbildning och yrkessvenska kopplad till arbetet
- kombinera språk, introduktion och kompetensutveckling
- införa personaldrivet förbättringsarbete i äldreomsorgen

- utveckla samtalsinsatser, måltidsvänner och sociala aktiviteter
- stärka samverkan med civilsamhället och föreningslivet
- utveckla fler mötesplatser i byar och stadsdelar
- motverka ofrivillig ensamhet
- säkra fler trygghetsboenden och mellanboendeformer för äldre
- stärka den förebyggande äldreomsorgen så att fler kan bo kvar hemma längre

Ett demenslyft för värdig vård

Demensvården måste få större tyngd i Luleå kommun. För många äldre med demenssjukdom är kommunens särskilda boenden den sista delen av livet. Då ska omsorgen vara trygg, värdig och bemannad så att grundläggande behov faktiskt hinns med.

Liberalerna vill genomföra ett demenslyft i hela äldreomsorgen. Det ska handla om bemanning, kompetens, anhörigstöd och bättre uppföljning av kvaliteten på särskilda boenden.

Det är inte acceptabelt om äldre med demenssjukdom inte får tillräckligt med hjälp vid måltider, utevistelse, hygien, social samvaro eller vård i livets slut. Kommunen måste ta avvikelser på allvar och se till att brister inte blir återkommande.

Liberalerna vill därför att Luleå kommun tar fram en särskild plan för demensvården på särskilda boenden. Planen ska innehålla tydliga åtgärder för bemanning, nattbemanning, kompetensöverföring, introduktion av sommarpersonal, fortbildning på arbetstid och hur kommunen ska behålla erfaren personal.

Anhörigstödet måste också bli bättre. Anhöriga bär ofta ett mycket stort ansvar innan kommunen kommer in med stöd. Det ska finnas tydligare uppföljning, fungerande kontaktpersoner och bättre avlastning. Ingen anhörig ska behöva känna att man själv måste bära systemet.

Liberalerna vill

- ta fram en särskild plan för demensvården på särskilda boenden
- stärka bemanningen på demensboenden och särskilt se över nattbemanningen
- säkerställa att måltider, vätska, utevistelse och social samvaro hinns med
- förbättra introduktionen av sommarpersonal och vikarier
- stärka kompetensöverföringen när erfaren personal slutar
- införa fortbildning inom demensvård på arbetstid
- arbeta för att behålla erfaren personal genom bättre arbetsvillkor
- följa upp avvikelser på särskilda boenden mer öppet och systematiskt
- stärka anhörigstödet och avlastningen
- säkerställa att varje boende och anhörig har en fungerande kontaktväg till personalen
- stärka vården i livets slutskede för personer med demenssjukdom

Frihet för personer med funktionsnedsättning

Ett samhälle ska bedömas efter hur det behandlar människor som behöver stöd för att leva sina liv fullt ut. För Liberalerna handlar funktionshinderpolitiken om frihet, självbestämmande och delaktighet.

Personer med funktionsnedsättning ska kunna studera, arbeta, bilda familj, delta i föreningsliv och kultur samt leva ett självständigt liv. Kommunens uppgift är att undanröja hinder, inte skapa nya.

Stödet ska utformas efter individens behov och önskemål. Ingen ska behöva anpassa sitt liv efter kommunens organisation. Stödet ska fungera i vardagen och det ska gå att förstå vem som ansvarar för vad.

Luleå ska inte bygga institutioner. Gruppboenden ska vara små, trygga och en del av vanliga bostadsområden. Människor med funktionsnedsättning ska möta samma respekt för integritet, privatliv och självbestämmande som alla andra.

Många upplever också att stödinsatser, ledsagning och hjälpmedel blivit svårare att få del av. Den utvecklingen behöver brytas. Kommunen ska arbeta för att människor får stöd i tid och att stödet fungerar i vardagen.

Ett syn och hörsellyft

Allt fler äldre och personer med funktionsnedsättning lever med syn och hörselnedsättningar. Trots det upptäcks problemen ofta sent och stödet varierar mellan verksamheter.

Liberalerna vill att Luleå kommun stärker kompetensen kring syn och hörselfrågor, förbättrar tillgången till hjälpmedel och säkerställer att personer med syn eller hörselnedsättning får stöd att leva självständiga liv.

Liberalerna vill

- förbjuda nya gruppboenden med fler än fem boende
- förbjuda att gruppboenden byggs kloss intill varandra
- stoppa institutionsliknande lösningar
- stärka ledsagningen
- stärka syn och hörselstödet
- öka tillgängligheten i kommunens lokaler, verksamheter och information
- säkerställa att barn får stöd tidigare
- stärka samverkan mellan skola, socialtjänst, habilitering och vård
- förbättra möjligheterna till arbete, praktik och daglig verksamhet
- öka möjligheterna att delta i kultur, fritid och föreningsliv
- stärka stödet till anhöriga
- förbättra tillgången till hjälpmedel och välfärdsteknik
- införa regelbunden dialog med funktionsrättsorganisationerna
- stärka självbestämmandet i kommunens stödinsatser

Fler jobb, fler företag och bättre service

Företagare ska mötas av service, tydliga besked och kortare väntetider. Kommunen ska vara en möjliggörare, inte ett hinder.

Målet är att Luleå ska bli Sveriges bästa företagarkommun.

De kommande årens investeringar ger Luleå en historisk möjlighet. Men investeringar skapar inte automatiskt ett bra företagsklimat. Kommunen måste varje dag förtjäna företagets förtroende genom service, tillgänglighet och respekt för människors vilja att investera, anställa och utveckla verksamheter.

Liberalerna vill att Luleå ska ha Sveriges bästa företagsklimat. Det innebär att kommunen ska mäta sig mot de bästa kommunerna i landet när det gäller bemötande, handläggningstider, service, dialog och förutsägbarhet.

Företag ska inte behöva känna oro för långa processer eller otydliga besked. Kommunen ska vara en partner som hjälper människor att lyckas, inte ett hinder som bromsar utvecklingen.

Ett starkt näringsliv är inte bara bra för företagen. Det är grunden för välfärden. Det är företagen som skapar jobben, skatteintäkterna och de resurser som gör det möjligt att finansiera skola, omsorg och kommunal service.

Luleå behöver fler företag, fler jobb och fler människor i arbete. Det är så vi bygger en starkare skattebas och långsiktigt finansierar välfärden. Varje nytt företag, varje ny etablering och varje växande arbetsplats bidrar till att Luleå kan stärka skolan, omsorgen, biblioteken och servicen i hela kommunen.

Men då måste företagsklimatet bli bättre. För många företagare upplever att kommunen är svår att komma i kontakt med, att processer tar för lång tid och att besked dröjer. Det räcker inte att kommunen säger att den vill ha företag. Det måste märkas i vardagen.

Liberalerna vill införa ett tydligare serviceuppdrag i hela kommunen. Invånare, föreningar och företag ska mötas av tydliga kontaktvägar, god tillgänglighet och ett professionellt bemötande. Myndighetsutövning ska vara rättssäker, men också präglas av respekt för människors tid och vilja att hitta lösningar.

Miljö och byggnadsnämnden behöver fler handläggare för att korta väntetiderna och ge bättre service. Det är inte rimligt att viktiga etableringar, byggprojekt och företagsutveckling bromsas av att kommunen inte har tillräcklig kapacitet i handläggningen.

Luleå behöver också arbeta mer aktivt med mark, verksamhetsområden och intäkter. Kommunen ska planera för fler områden där företag kan etablera sig och växa. Det gäller både större etableringar och mindre lokala företag i hela kommunen.

Ett bra företagsklimat börjar inte med en slogan. Det börjar i varje möte mellan kommunen och den som vill bygga, starta, anställa eller investera. Luleå kommun ska vara tydlig, snabb och lösningsinriktad. Regler ska följas, men kommunen ska inte använda regler som en ursäkt för att säga nej när det går att hitta en väg framåt.

Liberalerna vill

- sätta målet att Luleå ska bli Sveriges bästa företagarkommun
- årligen följa upp företagsklimatet mot de bästa kommunerna i Sverige
- redovisa handläggningstider och servicenivå öppet
- stärka företagslotsen
- införa servicegarantier
- korta handläggningstiderna
- ge miljö och byggnadsnämnden fler handläggare
- förenkla för företag att växa
- utveckla fler verksamhetsområden
- införa ett kommunövergripande serviceuppdrag
- följa upp bemötande och handläggningstider regelbundet
- stärka företagsperspektivet i hela organisationen
- genomföra återkommande regelförenklingar
- skapa en kultur där lösningar prioriteras framför hinder

Näringslivsutskott för tillväxt och jobb

Luleå står inför historiskt stora investeringar. Samtidigt visar både företag och företagareorganisationer att kommunen fortfarande har utmaningar när det gäller service, samordning och handläggningstider.

Liberalerna vill därför inrätta ett näringslivsutskott under kommunstyrelsen.

Utskottet ska samla de strategiska näringslivsfrågorna, följa upp företagsklimatet och säkerställa att kommunen arbetar samordnat över förvaltningsgränserna. För företagaren spelar det mindre roll vilken förvaltning som ansvarar för en fråga. Man möter Luleå kommun som helhet.

Näringslivsutskottet ska bidra till att Luleå når målet att bli Sveriges bästa företagarkommun och säkerställa att näringslivsfrågorna får den politiska tyngd de förtjänar.

Liberalerna vill

- inrätta ett näringslivsutskott under kommunstyrelsen
- samla kommunens strategiska näringslivsfrågor
- följa upp företagsklimatet löpande
- stärka samordningen mellan förvaltningar och kommunala bolag
- skapa kortare väg mellan företagare och politiskt ansvariga
- ge näringslivsfrågorna större politiskt fokus

Klimatpolitik som fungerar i vardagen

Klimatomställningen är en av vår tids stora utmaningar, men också en av Luleås största möjligheter. Den gröna industrialiseringen skapar jobb, investeringar och framtidstro samtidigt som utsläppen minskar.

Liberalerna tror på teknikutveckling, innovation och elektrifiering. Vi tror inte att klimatmålen nås genom att göra människors vardag svårare eller dyrare. Omställningen måste gå i takt med invånarna och bygga på lösningar som människor faktiskt vill använda.

Luleå har goda förutsättningar att vara en ledande kommun i omställningen. Här finns energiproduktion, industri, forskning och företag som driver utvecklingen framåt. Kommunens uppgift är att skapa goda förutsättningar för den utvecklingen.

Vi vill se fler laddmöjligheter, mer energieffektiva fastigheter och smartare investeringar. Klimatpolitiken ska skapa nytta för både miljön, ekonomin och människorna.

Liberalerna vill

- bygga ut laddinfrastrukturen i hela kommunen
- ställa om kommunens fordonsflotta
- energieffektivisera kommunens fastigheter
- underlätta etablering av ny fossilfri energiteknik
- främja elektrifiering av transporter och arbetsmaskiner
- använda klimatsmarta lösningar i kommunens investeringar
- minska energikostnaderna i kommunens verksamheter
- förena klimatnytta med tillväxt och nya arbetstillfällen

Hela kommunen ska växa

Tillväxten ska märkas i hela kommunen. Luleå är mer än centrum. Byarna, föreningslivet, skärgården, landsbygden och de mindre tätorterna är en av kommunens största styrkor.

Om Luleå ska bli fler måste det gå att bo, bygga, driva företag och leva ett bra liv i hela kommunen. Det räcker inte att prata om tillväxt i allmänhet. Kommunen måste planera för fler bostäder, fler tomter, bättre service och starkare lokala mötesplatser också utanför centrum.

Liberalerna vill att kommunen blir bättre på att se kraften i det lokala engagemanget. Byaföreningar, bygdegårdar, idrottsföreningar och andra ideella krafter gör redan i dag ett arbete som kommunen aldrig skulle kunna ersätta fullt ut. De skapar gemenskap, aktiviteter, trygghet och framtidstro.

Därför vill vi trippla byapengen och göra det enklare för föreningar att få stöd, bidrag och snabba besked från kommunen. Stöden ska vara begripliga, tillgängliga och möjliga att söka utan att ideella krafter fastnar i onödig administration.

Föreningar ska lägga pengar på verksamhet, inte på onödigt höga värmekostnader. Därför vill Liberalerna att kommunen går igenom de lokaler som får kommunalt driftstöd och hjälper

föreningarna med åtgärder som sänker energikostnaderna. Det kan handla om rådgivning, samordnade ansökningar, enklare vägar till stöd och investeringar i energieffektivisering.

När lokalerna blir billigare att driva räcker både föreningarnas och kommunens pengar längre. Då kan mer gå till barn, unga, äldre, idrott, kultur och mötesplatser.

Luleå är inte bara centrum. Om hela kommunen ska växa måste det också gå att bo, bygga, driva företag och leva ett bra liv i byarna och de mindre tätorterna. Det lokala engagemanget är en styrka. Kommunen ska inte krångla till det för föreningar och byar som redan tar ansvar. Den ska hjälpa till, ge snabbare besked och göra det lättare att utveckla lokaler, mötesplatser och service.

Liberalerna vill

- trippla byapengen
- införa småskoletillägg för mindre skolor på landsbygden
- göra det enklare för föreningar att få stöd, bidrag och snabba besked från kommunen
- hjälpa föreningar som får driftstöd för lokaler att sänka energikostnaderna
- stärka landsbygdens mötesplatser
- höja driftbidragen till föreningsdrivna anläggningar
- skapa rättvisare villkor mellan kommunala och föreningsdrivna anläggningar
- utveckla fler småhustomter i byarna
- planera för fler etableringar utanför centrum
- utveckla verksamhetsområdet i Råneå
- se över hur kommunal service kan stärkas i byar och mindre tätorter

Landsbygdslyftet

Om Luleå ska bli fler kan inte all tillväxt pressas in i centrum. Norrbyarna, Mellanbyarna och Sörbyarna måste bli en aktiv del av kommunens tillväxtstrategi.

Många vill bo i hus, ha närhet till naturen och samtidigt kunna leva nära arbete, skola, föreningsliv och service. Det är en styrka för Luleå. Men då måste kommunen planera för den utvecklingen, inte bara konstatera att den vore önskvärd.

Liberalerna vill därför genomföra en samlad inventering av hur Norrbyarna, Mellanbyarna och Sörbyarna med omnejd kan växa med fler invånare, fler bostäder och bättre välfärdsservice.

Inventeringen ska inte bli ännu ett dokument som hamnar i en låda. Den ska vara ett praktiskt verktyg för att se var det går att bygga, var det behövs nya tomter, var det finns privata markägare som vill bidra, var skolor och förskolor kan behöva stärkas och var företag kan växa.

När fler människor väljer att bo utanför centrum måste kommunen också planera välfärden i tid. Tillväxt ska inte komma i efterhand. Den ska planeras från början. Det gäller förskola, skola, äldreomsorg, kollektivtrafik, fritid, bredband, vägar och mötesplatser.

Särskilt viktigt är att se över Sörbyarnas framtid gällande frågan om högstadieskola i Sörbyarna. Den behöver utredas ordentligt och inte tappas bort i en skolstruktur som främst utgår från centrum och Bergnäset.

Liberalerna vill

- ta fram en inventering av hur Norrbyarna, Mellanbyarna och Sörbyarna med omnejd kan växa
- identifiera nya bostadsområden och småhustomter
- planera för skola, förskola och äldreomsorg i takt med att fler flyttar till byarna
- utreda förutsättningarna för en högstadielösning i Sörbyarna
- skapa bättre förutsättningar för företagsetableringar utanför centrum
- utveckla fler lokala servicepunkter och mötesplatser
- se över vägar, belysning och kollektivtrafik kopplat till tillväxt i byarna
- göra hela kommunen till en aktiv del av Luleås tillväxtstrategi

Arbetsmarknad, gymnasium och vuxenutbildning

Luleås tillväxt kräver kompetens. Arbetsmarknads och gymnasienämnden behöver därför spela en större roll i kommunens långsiktiga kompetensförsörjning. Det gäller både unga som ska välja rätt väg vidare efter grundskolan och vuxna som behöver ställa om, komplettera sin utbildning eller stärka sin svenska.

Kommunens vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsinsatser ska tydligare kopplas till de bristyrken som finns i välfärden och näringslivet. Omsorgen är ett tydligt exempel. Där behövs fler medarbetare, men också bättre språkkunskaper, bättre introduktion och mer yrkeskompetens.

Liberalerna vill att utbildning, språk och arbete ska hänga ihop. Den som behöver stärka sin svenska ska få göra det på ett sätt som leder närmare jobb och bättre kvalitet i verksamheten.

Liberalerna vill

- ta fram utbildningar i yrkessvenska för omsorgspersonal
- koppla vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser tydligare till kommunens bristyrken
- stärka introduktionen för personer som går in i omsorgsyren
- skapa fler kombinationsutbildningar där språk, yrkeskunskap och praktik hänger ihop
- använda arbetsmarknads och gymnasienämnden mer aktivt för att stärka kommunens kompetensförsörjning
- minska köer till SFI och stärka kvaliteten i undervisningen
- utveckla fler yrkesutbildningar i nära samverkan med näringslivet
- utöka arbetsträning och praktikplatser i samverkan med kommunens verksamheter och lokala företag
- ersätta Kompetenslotsen med en permanent inflyttarservice som garanterar första kontakt inom fem arbetsdagar och kan stödja medföljande partner m.m.
- Skapa arbetsträningsplatser på Lumires hållbarhetshus och återbruk.

Luleå som studentstad på riktigt

Luleå ska inte bara vara en kommun där det råkar finnas ett universitet. Luleå ska vara en studentstad på riktigt.

Studenterna är en av Luleås viktigaste framtidsresurser. Många av dem som kommer hit för att studera kan bli framtida lärare, ingenjörer, sjuksköterskor, företagare, forskare och samhällsbyggare. Men då måste fler känna att Luleå är en plats där man kan bo, arbeta, trivas och bygga sin framtid efter examen.

För Liberalerna är studentpolitiken en del av tillväxtpolitiken. Om fler studenter folkbokför sig i Luleå, arbetar extra här, gör praktik här, skriver examensarbete med lokala arbetsgivare och stannar efter examen stärker det både kompetensförsörjningen och kommunens ekonomi.

Luleå behöver därför bli bättre på att se studenterna som Luleåbor, inte bara som tillfälliga gäster.

Varje student som lämnar Luleå efter examen är en förlorad möjlighet för kommunen. Därför ska inflyttarservice, bostäder, praktik, examensjobb och kontakter med arbetsgivare hänga ihop. Studenter ska se Luleå som sitt framtida hem, inte bara som en plats där man studerar några år.

Liberalerna vill

- ta fram en studentstadsöverenskommelse mellan kommunen, LTU, studentkårerna, Studentidrotten, bostadsaktörer och näringslivet
- utveckla fler studentbostäder och bostäder för unga vuxna
- stärka Lulebos uppdrag kring studentbostäder
- samla bostadsaktörer regelbundet för att följa läget inför terminsstarter
- skapa fler studentmedarbetarplatser i kommunen
- skapa fler praktikplatser, traineeplatser och examensarbeten i kommunen och i samverkan med näringslivet
- stärka kopplingen mellan LTU och arbetsmarknaden
- utveckla studentlivet i centrum och skapa välkomnande platser för studenter
- stärka kopplingen mellan Porsön, STUK och centrum
- förbättra cykelstråken mellan Porsön och centrum
- göra fler kommunala evenemang relevanta för studenter
- aktivera Stiftelsen Luleå studentlokaler
- säkerställa att studentorganisationerna får yttra sig i kommunala ärenden som tydligt påverkar studenter

Kommunen som arbetsgivare

Kommunen måste bli bättre på att behålla personal. När Luleå växer kommer konkurrensen om arbetskraften att öka. Då räcker det inte att bara rekrytera fler. Kommunen måste också vara en arbetsgivare där människor vill stanna, utvecklas och ta ansvar.

För många medarbetare upplever i dag att administrationen växer, att besluten hamnar för långt från verksamheten och att chefer har för stora arbetsgrupper. Det gör det svårare att leda verksamheten nära, följa upp kvaliteten och ge medarbetarna det stöd de behöver.

Liberalerna vill stärka det nära ledarskapet. Kommunens chefer ska ha rimliga förutsättningar att vara närvarande, ta ansvar för arbetsmiljön och utveckla verksamheten tillsammans med medarbetarna.

Vi vill också skapa fler vägar att utvecklas i kommunen. Alla ska inte behöva bli chef för att få ta mer ansvar eller höja sin kompetens. Det behövs karriärvägar för lärare, undersköterskor, socialsekreterare, stödassistenter, fritidspedagoger och andra viktiga yrkesgrupper.

Digitalisering och AI ska användas för att minska administrationen, inte för att flytta mer arbete till personalen. Rätt använt kan ny teknik frigöra tid för undervisning, omsorg, handläggning och möten med människor.

Liberalerna vill

- skapa fler karriärvägar i kommunens bristyrken
- utveckla traineeprogram och introduktionsprogram
- stärka socialtjänstens kompetensförsörjning
- minska administrationen i verksamheterna
- använda AI och digitalisering för att frigöra tid till kärnuppdraget
- stärka det nära ledarskapet
- ge chefer rimliga arbetsgrupper
- utveckla lojalitetsinsatser för bristyrken
- stärka möjligheten till fortbildning på arbetstid
- använda medarbetarnas erfarenheter bättre i förändringsarbete

Fokus på kärnuppdraget och hållbar ekonomi

Kommunens resurser ska användas där de gör störst nytta.

För Liberalerna betyder det att skola, omsorg, socialtjänst, trygghet, bibliotek, samhällsbyggnad och service till invånare och företag måste prioriteras före sådant som ligger längre från kommunens grunduppdrag.

Luleå kommun står inför stora investeringar och ökade behov i välfärden. Då måste politiken våga prioritera. Varje ny satsning måste vägas mot det som redan är kommunens ansvar. Varje skattekrona som används fel är en skattekrona som inte går till barn som behöver stöd, äldre som behöver omsorg eller företag som behöver snabbare besked.

Liberalerna vill därför genomlysna kommunens verksamheter för att identifiera självpåtagna uppgifter, onödigt administration och arbetssätt som inte ger tillräcklig nytta för Luleåborna. Syftet är inte att göra kommunen svagare. Syftet är att göra kommunen bättre.

Resurser ska flyttas från sådant som inte märks i människors vardag till det som faktiskt gör skillnad. Fler ska märka kommunen genom en bättre skola, en tryggare omsorg, kortare handläggningstider, starkare bibliotek och bättre service.

Liberalerna vill använda kommunens resurser där de gör störst nytta. Det betyder att skolan, omsorgen och den kommunala servicen måste gå före symbolprojekt, onödigt administration och dåligt förankrade investeringar. Varje krona som tas in från Luleåborna ska användas med respekt. Kommunen ska inte göra allt, men det kommunen ansvarar för ska fungera.

Reformerna ska finansieras genom tydliga prioriteringar, bättre uppföljning, effektiviseringar som inte slår mot kärnverksamheten, fler invånare, fler i arbete och en kommunal organisation som fokuserar på sitt uppdrag. Avkastning från kommunala bolag ska prövas ansvarsfullt och långsiktigt. Den ska inte användas som en slentrianmässig budgetventil när politiken inte prioriterat.

Liberalerna vill

- genomlysna kommunens verksamheter
- identifiera självpåtagna uppgifter
- prioritera resurser till kärnverksamheten
- minska administration där den inte skapar nytta
- säkerställa att nya resurser når verksamheterna
- följa upp att satsningar faktiskt ger resultat
- ompröva verksamhet som inte ligger nära kommunens huvuduppdrag
- stärka ekonomistyrningen så att resurser används mer träffsäkert

Kultur, bibliotek, fritid och mötesplatser

Kultur, bibliotek, fritid och mötesplatser är viktiga delar av ett öppet och bildat Luleå. De stärker människors frihet, gemenskap och möjlighet att delta i samhället. Biblioteken är en särskilt viktig del av detta. De ger barn och unga vägar in i läsning och kunskap, ger äldre och nyanlända tillgång till information och sammanhang och fungerar som öppna mötesplatser i både stad och byar.

För Liberalerna hör detta ihop med kommunens kärnuppdrag. En stark skola, en trygg omsorg och ett växande Luleå behöver också platser där människor möts, läser, lär, idrottar och deltar. Därför vill vi värna biblioteken, utveckla mötesplatserna och se till att kultur och fritid finns nära människor i hela kommunen.

Bibliotekslyftet

Biblioteken är en av kommunens viktigaste kunskapsinstitutioner. De bidrar till läsning, bildning, integration och livslångt lärande. Under flera mandatperioder har biblioteken fått fler uppdrag samtidigt som resurserna inte följt med. Medieanslagen har urholkats och skolbiblioteken står inför nya lagkrav.

Liberalerna vill bryta utvecklingen. Från 2027 ska medieanslagen indexuppräknas. Under planperioden ska biblioteken stegvis få tillbaka de resurser som gått förlorade när uppräkningsutblivit.

Vi vill också anställa minst fem nya medarbetare inom folkbiblioteken och skapa Norrbottens bästa skolbibliotek.

Skolbiblioteken och gymnasiebiblioteket behöver också förstärkas. Ett skolbibliotek är inte bara ett rum med böcker. Det är en del av skolans kunskapsuppdrag. Elever behöver möta litteratur, informationssökning, källkritik och läsning under hela skoltiden.

Därför vill Liberalerna stärka skolbiblioteken i grundskolan och ge gymnasiebiblioteket bättre förutsättningar. När fler elever ska klara skolan, läsa mer och förstå världen bättre måste biblioteket vara en aktiv del av utbildningen.

Biblioteken ska finnas i hela kommunen. De ska vara platser för läsning, lärande, kultur och möten mellan människor. Bibliotekspolitik är utbildningspolitik, kulturpolitik och demokratipolitik på samma gång.

Liberalerna vill

- anställa minst fem nya medarbetare inom folkbiblioteken under 2027
- indexuppräknas medieanslagen från 2027
- återställa medieanslagen till den nivå som skulle ha gällt om indexuppräknings skett varje år
- skapa Norrbottens bästa skolbibliotek, göra skolbiblioteken till en tydligare del av skolans läs och kunskapsarbete
- stärka läsfrämjande arbete för barn och unga
- utveckla biblioteken som mötesplatser i hela kommunen
- stärka samarbetet mellan bibliotek, skola och elevhälsa
- se till att skolbiblioteken inte bara uppfyller lagkraven utan bidrar till bättre läsning och kunskapsresultat
- stärka gymnasiebiblioteket

Råneågarantin. Råneå ska ha badhus även i framtiden

Det ska inte finnas några tvivel. Råneå ska ha badhus även i framtiden.

Råneå med omnejd har nästan 3 500 invånare i Luleå kommun. Badhuset används inte bara av Råneåbor, utan också av besökare från Boden, Töre, Kalix och andra närliggande orter. Tillsammans med utomhusbadet är Råneå badhus ett uppskattat utflyktsmål och en viktig del av servicen i området.

Liberalerna vill värna detta. Råneå badhus ska inte leva under återkommande diskussioner om nedläggning eller osäker framtid. Personalen som arbetar där ska känna framtidstro, inte oro. Föreningslivet, skolorna, barnfamiljerna och alla som använder badhuset ska veta att kommunen står bakom verksamheten även på lång sikt.

När Råneå kommun slogs ihop med Luleå kommun fanns en förväntan om att servicen i Råneå inte skulle försämrats. Tyvärr har många Råneåbor upplevt motsatsen. Under årens lopp har investeringar minskat, service centraliserats och mer av utvecklingen hamnat i centrala Luleå.

Liberalerna vill bryta den utvecklingen.

Råneå har stor potential. Det är ett naturligt nav mellan Luleå och Kalix, med trygg miljö, vacker natur, starkt föreningsliv och möjligheter till turism, friluftsliv, boende och företagande. Råneå ska inte ses som en plats där kommunen bara bevarar det som finns kvar. Råneå ska ses som en plats med framtid.

Dagens badhus är uppskattat och fyller en viktig funktion för simkunnighet, föreningsliv, folkhälsa och gemenskap i Råneå med omnejd. När nuvarande badhus en dag har tjänat ut ska Råneå fortfarande ha badverksamhet.

Därför vill Liberalerna införa en Råneågaranti. Den handlar inte bara om ett badhus. Den handlar om att återbygga förtroende och visa att hela kommunen ska växa.

Framtidsfond för nästa generation badhus

Liberalerna vill att kommunen tar fram en långsiktig framtidsplan för nästa generation badhus och idrottsanläggningar i Råneåområdet. Planen ska visa hur badverksamheten i Råneå kan säkras på lång sikt, hur framtida investeringar kan finansieras och hur kommunen steg för steg kan förbereda sig för den dag dagens badhus inte längre räcker till.

Som en del av detta vill Liberalerna utreda hur en särskild framtidsfond för Råneås bad och idrottsanläggningar kan utformas. Inriktningen ska vara att medel som avsätts för Råneåområdet också ska komma Råneåområdet till del. En sådan fond behöver utformas på ett ekonomiskt och juridiskt hållbart sätt, så att den fungerar långsiktigt och kan hanteras ansvarsfullt av kommunen.

Kommunen ska starta arbetet med framtidsplanen och genomföra ett brett samråd med Råneåborna, föreningslivet, skolorna, personalen och andra berörda. Råneås utveckling ska inte beslutas över huvudet på dem som bor och verkar där.

Företag, föreningar, privatpersoner och tidigare Råneåbor ska också kunna bidra frivilligt till utvecklingen av bad, idrott och mötesplatser i Råneåområdet.

Om det långt fram i tiden visar sig att ett nytt badhus inte längre är aktuellt ska medel som avsatts för Råneåområdet ändå användas för att stärka området. Råneåborna och föreningslivet ska då vara med och påverka hur pengarna används.

Utveckla dagens badhus

Liberalerna vill inte bara säkra framtiden. Vi vill också utveckla dagens badhus.

Råneå badhus är i grunden en välskött och uppskattad anläggning. Relativt små investeringar kan göra stor skillnad för trivsel, attraktivitet och besöksutveckling.

Därför vill vi förstärka verksamheten genom en ny badmästartjänst, förstärkt lokal maskinistresurs och en lokal utvecklingsbudget på 500 000 kronor per år.

Under 2027 vill Liberalerna dessutom avsätta 10 miljoner kronor i investeringar för att utveckla badhuset. Satsningen ska bland annat gå till ny LED belysning, upprustning av entrémiljön, café och fikayta, bubbelpool med tillhörande teknik, förbättrad tillgänglighet och mindre trivselåtgärder.

Råneågarantin handlar om tre saker: att ta hand om dagens badhus, att utveckla verksamheten redan nu och att börja planera för nästa generation badhus.

Badhusfrågan ska hanteras med ekonomiskt ansvar. Råneå ska ha badhus också i framtiden, men varje steg ska prövas mot driftkostnader, investeringsbehov och vad kommunen klarar långsiktigt.

Liberalerna vill

- införa en Råneågaranti för badverksamheten
- ta fram en framtidsplan för nästa generation badhus och idrottsanläggningar i Råneåområdet
- utreda hur en framtidsfond för Råneås bad och idrottsanläggningar kan utformas
- genomföra samråd med Råneåborna, föreningslivet, skolorna och personalen
- förstärka dagens badhus med badmästartjänst, lokal maskinistresurs och lokal utvecklingsbudget
- avsätta 10 miljoner kronor under 2027 för att utveckla Råneå badhus
- utveckla dagens badhus med bättre entré, café och fikayta, LED belysning, bubbelpool och förbättrad tillgänglighet
- se Råneå badhus som en del av landsbygdsutveckling, folkhälsa, simkunnighet och hela kommunens service

Norra hamnen som Luleås vardagsrum

Norra hamnen är en av Luleås viktigaste mötesplatser och utvecklingsmiljöer. Området har stor potential men utvecklingen måste ske utifrån en samlad plan.

Innan större investeringar genomförs vill Liberalerna ta fram en långsiktig utvecklingsplan för Norra hamnen. Målet är att skapa en levande mötesplats för invånare, studenter och besökare där kopplingen mellan centrum, vattnet och isen tas till vara.

Liberalerna vill

- ta fram en samlad utvecklingsplan för Norra hamnen
- utveckla området som mötesplats året runt
- stärka kopplingen mellan centrum och vattnet
- skapa attraktiva miljöer för kultur, rekreation och möten
- säkerställa att framtida investeringar sker utifrån en gemensam helhetssyn

Miljö, bygglov, bostäder och samhällsplanering

Luleå behöver fler bostäder, fler småhustomter, snabbare besked och en samhällsplanering som hänger ihop med tillväxten. Det ska gå att bygga i centrum, i stadsdelarna och i byarna. Kommunen ska planera för bostäder tillsammans med skola, förskola, äldreomsorg, kollektivtrafik och service.

Miljö och byggnadsnämnden behöver bättre förutsättningar för att klara sitt uppdrag. Kortare handläggningstider, tydligare besked och bättre dialog med företag och invånare är avgörande om Luleå ska växa. Rättssäker myndighetsutövning och god service är inte motsatser. De ska höra ihop.

Liberalerna vill

- förstärka miljö och byggnadsnämnden med fler handläggare
- korta handläggningstiderna för bygglov och tillstånd
- planera för fler småhustomter, radhus och bostäder för unga vuxna
- koppla bostadsplaneringen till skola, förskola, omsorg och kollektivtrafik
- ge företagare och invånare tydligare kontaktvägar och snabbare besked
- utveckla nya företagsområden med ett normalt och begripligt språkbruk i stället för otydliga projektnamn

Regional samverkan ska gynna Luleå

Luleå ska ta ansvar för Norrbotten. Men Luleå ska också få rimlig nytta av de resurser kommunen bidrar med.

Samverkan mellan kommuner, regionen, staten, universitetet och näringslivet är ofta nödvändig. Luleå är länets största kommun och har ett särskilt ansvar i många frågor. Det gäller kompetensförsörjning, infrastruktur, utbildning, näringsliv, kultur och samhällsplanering.

Men samverkan är inte ett självändamål. När Luleå bidrar ekonomiskt eller när kommunens förvaltningar lägger tid på regionala samarbeten måste nyttan för Luleåborna kunna redovisas. Det ska vara tydligt vad kommunen får tillbaka i form av tillväxt, service, utbildning, arbetstillfällen, beredskap eller bättre välfärd.

Liberalerna vill därför genomlysas kommunens deltagande i regionala samarbeten. Vi vill veta vad de kostar, hur mycket arbetstid de tar och vilken nytta de skapar för Luleå.

Det betyder inte att Luleå ska dra sig undan. Tvärtom. Luleå ska vara en stark röst i Norrbotten. Men kommunen ska delta i samarbeten som ger effekt, inte bara i samarbeten som låter bra på papper.

Liberalerna vill

- genomlysas kostnaderna för regional samverkan
- redovisa nyttan för Luleå
- säkerställa att samarbeten stärker tillväxt och välfärd i kommunen
- redovisa hur mycket arbetstid som läggs på regional samverkan
- ompröva samarbeten där kostnaden inte står i rimlig proportion till nyttan

- prioritera samarbeten som stärker kompetensförsörjning, utbildning, infrastruktur och näringsliv
- se till att Luleå får större genomslag i regionala frågor

Skattepolitik

Liberalerna vill på sikt sänka kommunalskatten med 15 öre.

Syftet är att signalera att Luleå är en kommun där det lönar sig att arbeta, utbilda sig, starta företag och investera.

En skattesänkning ska finansieras genom tillväxt, fler invånare, fler arbetande och effektivare verksamheter, inte genom nedskärningar i välfärden.

Många i södra Sverige har fortfarande en bild av norra Sverige som en plats med höga skatter, rött politiskt styre, krånglig byråkrati och svårare villkor för företagande. Den bilden behöver Luleå utmana. En mindre skattesänkning är därför också en tillväxtsignal och konkurrensfördel för många som är vana vid lägre skattesatser.

Ekonomiska prioriteringar

Liberalerna vill använda kommunens resurser där de gör störst nytta. Skolan, omsorgen och den kommunala servicen ska gå före symbolprojekt, onödig administration och dåligt förankrade investeringar. Varje krona som tas in från Luleåborna ska användas med respekt. Kommunen ska inte göra allt, men det kommunen ansvarar för ska fungera.

Medarbetardrivna förenklingar som stärker kärnuppdraget

Liberalerna vill att varje nämnd ger sin förvaltning i uppdrag att tillsammans med medarbetarna ta fram förenklingar och förbättringar som motsvarar minst 0,5 procent av nämndens budget. Syftet är inte att personalen ska springa fortare eller att kärnverksamheten ska försvagas. Syftet är att minska onödig administration, dubbelarbete, krångliga rutiner och arbetssätt som tar tid från kärnuppdraget. Förslagen ska tas fram nära verksamheten och redovisas politiskt.

Liberalernas budget prioriterar reformer som stärker skolan, omsorgen, biblioteken, inflyttningen, studentstaden, företagsklimatet och hela kommunens utveckling.

Uppdrag till nämnder och styrelser

Kommunstyrelsen

- ta fram en årlig intäktsstrategi
- ta fram en samlad tillväxtinventering för Norrbyarna, Mellanbyarna och Sörbyarna med omnejd
- införa ett kommunövergripande serviceuppdrag
- genomföra en genomlysning av kommunens verksamheter med fokus på kärnuppdraget
- ta fram en långsiktig utvecklingsplan för Norra hamnen
- genomföra en översyn av kommunens deltagande i regionala samverkansorganisationer
- förbereda en skattesänkning med 15 öre när ekonomin tillåter
- inrätta ett näringslivsutskott under kommunstyrelsen

Arbetsmarknads och gymnasienämnden

- ersätta Kompetenslotsen med en permanent inflyttarservice
- utveckla utbildningar i yrkessvenska för omsorgspersonal
- koppla vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser tydligare till kommunens bristyrken
- skapa fler kombinationsutbildningar där språk, yrkeskunskap och praktik hänger ihop
- minska köer till SFI och stärka kvaliteten i undervisningen
- utöka arbetsträning och praktikplatser i samverkan med kommunens verksamheter och lokala företag

Barn och utbildningsnämnden

- genomföra NPF satsning i grundskolan
- minska klasser och förskoleklasser
- ta fram en rättvis finansieringsmodell för 30 timmar i förskolan
- stärka elevhälsan med fokus på psykisk ohälsa och antimobbning
- införa akutskola
- koppla arbetsterapeuter till anpassad skola och resurscentrum
- ta fram en långsiktig plan för högstadielösning i Sörbyarna
- utreda om Vitaskolan ska bli kommunal igen om föreningen önskar det

Socialnämnden och kommande äldrenämnd

- ta fram särskild plan för demensvården på särskilda boenden
- säkerställa att lagstiftningen om fast omsorgskontakt följs
- stärka bemanning och kompetens i omsorgen
- införa tydliga språkrav och språkutbildning i omsorgen
- samverka med arbetsmarknads och gymnasienämnden om yrkessvenska och kompetensutveckling
- stärka anhörigstödet
- förbjuda nya gruppboenden med fler än fem boende
- stärka ledsagning, syn och hörselstöd
- förstärka det förebyggande arbetet med barn och unga
- anställa fler fältassistenter
- minska ärendemängden för socialsekreterare

- stärka samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och civilsamhälle

Kultur och fritidsnämnden

- genomföra bibliotekslyftet
- anställa minst fem nya medarbetare inom folkbiblioteken
- indexuppräknas och återställa medieanslagen
- trippla byapengen
- stärka driftbidragen till föreningsdrivna anläggningar
- utveckla Råneågarantin och dagens badhus tillsammans med berörda
- påbörja investering och ombyggnation av Råneå badhus med bubbelpool, entré, fik, nya taklampor med mera

Miljö och byggnadsnämnden

- förstärka verksamheten med fler handläggare
- korta handläggningstiderna
- förbättra kontakten med företagare och invånare
- redovisa handläggningstider öppet

Kommunstyrelsen	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Studentstadspaket	2500	2500	2500
Investering i AI och processautomatisering, samt utbildning och förändringsledning	2000	2000	2000
Serviceuppdrag och regelförenkling	2000	2000	2000
Plan för Norra hamnen	1500		
Ungdomsfullmäktige	1300	1300	1300
Folkbokföringskampanj	1000	2000	3000
Minskning av kommunikation, centraliserad utveckling och HR	-10000	-15000	-15000
Effektiviseringar	-9000	-11500	-13500
Friskvårdsmedel införande av 20% egeninsats	-3400	-3400	-3400
Planerad effektivisering AI	-2000	-3000	-4500
Medarbetardriven förenkling / effektivisering	-1360	-1385	-1406
Ramändring	-15460	-24485	-27006

Barn och utbildningsnämnden	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Minskade barngrupper och ökad vistelsetid i förskolan	30000	45000	50000
30 timmar i förskolan, förstärkning förskolan	5000	5000	5000
NPF satsning	5000	5000	5000
Elevhälsa och antimobbning	5000	5000	5000
Landsbygdstillägg för skolor och förskolor	5000	5000	5000
Fler fritidspedagoger	3000	3000	3000
Arbetsterapeuter	2000	2000	2000
Skolbibliotek grundskolan	2000	2000	2000
Högstadiet Sörbyarna	1500		
Minska tillgången till plattor/datorer i förskola och lågstadie	-3700	-3700	-3700
Medarbetardriven förenkling / effektivisering	-10099	-10249	-10257
Ramändring	44701	58051	63043

Socialnämnden	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Socialnämnden, inklusive att inte arbeta in helger	35000	35000	35000
Börja få bort de delade tureorna	20000	25000	30000
Språk och kompetens i omsorgen	7500	8500	10000
Demenslyft	3000	4000	4000
Anhörigstöd	2000	2000	2000
Fältassistenter, socialsekreterare utökad ram	4000	4000	4000
Syn och hörselsatsning	1500	1500	1500
Färre i försörjningstöd genom fler egen försörjning	-5000	-7500	-10000
Medarbetardriven förenkling / effektivisering	-12011	-12259	-12522
Ramändring	55989	60241	63978

Arbetsmarknads och gymnasienämnden	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Inflyttarservice	4000	4000	4000
Medarbetardriven förenkling / effektivisering	-2576	-2584	-2637
Gymnasiebibliotek	1000	1000	1000
Ramändring	2424	2416	2363

Miljö och byggnadsnämnden	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Bostadsanpassning	2000	2000	2000
Fler MBN handläggare	3000	3000	3000
Ramändring	5000	5000	5000

Räddningstjänsten	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Medarbetardriven förenkling / effektivisering	-465	-492	-497

Kultur och fritidsnämnden	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Bibliotekslyft	8000	10000	12000
Stöd till bygdegårdar och energieffektivisering	3000	3000	3000
Råneå badhus driftförstärkning	2000	2000	2000
Driftbidrag föreningar	1500	1500	1500
Tripplad byapeng	1300	1300	1300
Landsbygdslyft och tillväxtinventering	1000	1000	1000
Offentlig konst (1% konst)	100	100	100
Medarbetardriven förenkling / effektivisering	-2145	-2180	-2212
Ramändring	14755	16720	18688

Infrastruktur och servicenämnden	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Ökat anslag för enskilda vägar	2000	2000	2000
Medarbetardriven förenkling / effektivisering	-2258	-2352	-2422
Ramändring	-258	-352	-422

Kollektivtrafik	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Återinföra närlinjen	2100	2100	2100
Samma taxa för alla bussresor inom Luleå kommun	1200	1200	1200
Ta bort gratis sommarlovsresor	-3000	-3000	-3000
Medarbetardriven förenkling / effektivisering	-949	-975	-1000
Ramändring	-649	-675	-700

Finansiella poster	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Utdelning Luleå kommunföretag AB	-25000	-50000	-50000
Förändring ränteutgifter minskade lån	-21060	-24600	-27840

Försäljning	2027 tkr	2028 tkr	2029 tkr
Lunet AB	-675000		

RESULTATBUDGET (TKR)	År 2027	År 2028	År 2029
Nettokostnad nämnder	-6 532 217	-6 665 987	-6 772 920
Nettokostnad finansförvaltning	501 241	338 729	207 868
Avskrivningar	-456 380	-476 706	-495 294
Verksamhetens nettokostnad	-6 487 356	-6 803 964	-7 060 347
Skatteintäkter*	5 642 242	5 931 703	6 220 987
Generella statsbidrag*	847 522	879 479	889 730
Verksamhetens resultat	2 408	7 218	50 370
Finansiella intäkter	86 000	89 000	91 000
Finansiella kostnader	-76 780	-89 991	-101 105
Årets resultat, tkr	11 628	6 227	40 265

Finansiellt mål för kommunen: resultat 1-3 % av skatter och statsbidrag

1%-gräns	64 898	68 112	71 107
Årets resultat i % av skatter och bidrag uppnår	0,2%	0,1%	0,6%

Kommentar till resultatnivån

Liberalernas budget prioriterar skola, omsorg och kompetensförsörjning under en period där behoven i välfärden är stora. Resultatet ligger under kommunens långsiktiga mål under delar av planperioden. Det är inget vi ser som en långsiktig nivå, utan som en tillfällig prioritering för att möta akuta behov i skolan, äldreomsorgen och socialtjänsten.

Samtidigt stärker budgeten kommunens ekonomi framåt genom fler invånare, fler i arbete, bättre företagsklimat, effektiviseringar, tydligare prioriteringar och lägre lånebehov genom omprövade investeringar. Målet är att kommunen steg för steg ska tillbaka till en resultatnivå som uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning.

För Liberalerna är ekonomiskt ansvar inte att blunda för problemen i välfärden. Ekonomiskt ansvar är att prioritera rätt, följa upp varje satsning och bygga en starkare skattebas för framtiden.

Kassaflödesanalys	År 2027	År 2028	År 2029
Årets resultat	11 628	6 227	40 265
Återförda avskrivningar*	456 380	476 706	495 294
Återförda pensionskostnader (påverkar ej likviditet)	8 072	22 681	34 026
Kassaflöde från löpande verksamhet	476 080	505 614	569 585
Investeringar	-1 403 150	-1 430 500	-1 143 200
Försäljning mm	775 000	100 000	100 000
Lånebehov*	125 000	890 000	570 000
Övrigt	-3 000	-3 000	-3 000
Kassaflöde från löpande verksamhet	-30 070	62 114	93 385
Långfristiga skulder IB år 2026	-1 600 000		
Prognos lån år 2026	710 000		
Prognos IB år 2027	-2 310 000		
Totalt lånebehov 2027-2029	1 585 000		
	År 2027	År 2028	År 2029
Utgående låneskuld efter upplåning, 2027-2029	-2 435 000	-3 325 000	-3 895 000

	Kommunbidrag			Kommunbidrag inkl förändringar		
	År 2027	År 2028	År 2029	År 2027	År 2028	År 2029
Drift						
KS/Kommunstyrelseförvaltningen	271 918	277 056	281 252	256 458	252 571	254 245
KS/Räddningstjänst	93 019	98 433	99 354	92 554	97 941	98 857
KS/Kollektivtrafik	189 727	194 972	199 925	189 078	194 297	199 225
Arbetsmarknads- och gymnasienämnd	515 184	516 790	527 338	517 608	519 206	529 701
	2 019	2 049	2 051	2 064	2 107	2 114
Barn- o utbildningsnämnd	861	797	401	562	848	444
Kultur o fritidsnämnd	428 969	436 021	442 430	443 724	452 741	461 118
	2 402	2 451	2 504	2 458	2 511	2 568
Socialnämnd	149	745	370	138	986	348
Infrastruktur- och servicenämnd	451 636	470 408	484 321	451 378	470 056	483 899
Miljö- och byggnämnd	34 525	35 041	35 470	39 525	40 041	40 470
Överförmyndarnämnd	14 156	14 211	14 430	14 156	14 211	14 430
Valnämnd	1 661	1 665	4 671	1 661	1 665	4 671
Kommunrevisionen	3 375	3 424	3 511	3 375	3 424	3 511
	6 426	6 549	6 648	6 532	6 665	6 772
Summa nämnder	179	563	472	217	987	920

	Investeringsbudget			Investeringsbudget inkl förändringar		
	År 2027	År 2028	År 2029	År 2027	År 2028	År 2029
Investeringar						
KS/Kommunstyrelseförvaltningen	12 300	10 200	10 200	12 300	10 200	10 200
KS/Kommunstyrelseförvaltningen, exploatering exkl VA	159 550	150 950	115 400	159 550	150 950	115 400
KS/Räddningstjänst	11 150	33 100	3 250	11 150	33 100	3 250
Arbetsmarknads- och gymnasienämnd	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Barn- o utbildningsnämnd	167 300	325 300	284 800	140 300	205 300	174 800
Kultur o fritidsnämnd	53 350	72 900	49 000	63 350	74 900	51 000
Socialnämnd	159 000	189 000	159 000	159 000	189 000	159 000
Valnämnd	300	300	300	300	300	300
Miljö- och byggnämnd	500	500	500	500	500	500
Infrastruktur- och servicenämnd	596 350	464 900	347 450	575 600	462 400	344 950
	1 161	1 248		1 123	1 128	
Summa investeringar, skattefinansierade	400	750	971 500	650	250	861 000
Infrastruktur- och servicenämnd, VA	279 500	302 250	282 200	279 500	302 250	282 200
	1 440	1 551	1 253	1 403	1 430	1 143
Summa investeringar nämnder	900	000	700	150	500	200

Yrkande

Liberalerna yrkar att kommunfullmäktige antar Liberalernas förslag till strategisk plan och budget för 2027 till 2029 samt ger berörda nämnder och styrelser i uppdrag att arbeta vidare utifrån de uppdrag, prioriteringar och viljeinriktningar som anges i budgetförslaget.

Luleå 2026-06-12

Thomas Söderström (L)

Ylva Mjärdell (L)

Fredrik Hjalte (L)

Martin Forss (L)

Sabina Asraf (L)